

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 27 november 2018

997/2018

Lag om ändring av postlagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i postlagen (415/2011) 4, 5, 17, 18, 20, 22–24, 24 a, 25, 28–31, 33, 34, 37, 42, 43, 43 a, 44, 48, 54, 55, 57–61, 65, 67, 67 a, 68–76, 79–82 och 84 §,
av dem 4, 5, 24 a, 43 a och 76 § sådana de lyder i lag 408/2016, 17, 18 och 67 a § sådana de lyder i lag 614/2017, 20, 23, 24, 44, 69 och 82 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 408/2016, 30 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 1219/2015, 37 § sådan den lyder delvis ändrad i lagarna 408/2016 och 614/2017, 43 och 79 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 614/2017 samt 80 § sådan den lyder i lagarna 1000/2015 och 408/2016, som följer:

4 §

Anmälningsförfarande

Postföretag ska göra en anmälan till Transport- och kommunikationsverket innan verksamheten inleds.

En anmälan ska innehålla företagets företags- och organisationsnummer, adress och uppgifter om kontaktpersoner samt en beskrivning av verksamheten. Beskrivningen bör åtminstone innehålla postföretagets verksamhetsområde och kundgrupp. Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om de uppgifter som ska lämnas samt om anmälningarnas form och om hur de ska lämnas in.

Transport- och kommunikationsverket ska utan dröjsmål underrättas om förändringar i de anmälda uppgifterna och om avslutande av verksamheten.

Om ett postföretag inte längre, av någon orsak som inte kunnat förutses, kan tillhandahålla en kund tjänster enligt leveransvillkoren, ska företaget utan dröjsmål eller senast två veckor innan tjänsten upphör meddela sina kunder samt Transport- och kommunikationsverket att tjänsten upphör.

5 §

Förteckning över anmälningar

Transport- och kommunikationsverket ska föra en offentlig förteckning över anmälningar som avses i 4 §.

Transport- och kommunikationsverket ska ge ett postföretag som gjort en anmälan en bekräftelse på mottagandet av anmälan inom en vecka från det att anmälan tagits emot.

17 §

Insamling och utdelning

Brevförsändelser som ingår i de samhällsomfattande tjänsterna ska samlas in och delas ut fem vardagar i veckan, med undantag av söckenhelger, med iakttagande av kvalitetsnormen enligt 19 § för samhällsomfattande tjänster.

På de av Transport- och kommunikationsverket fastställda områden där det inte på kommersiella villkor har ingåtts avtal om utdelning av prenumererade tidningar som utkommer minst fem gånger i veckan (*nät för morgondistribution av tidningar*), ska tillhandahållaren av samhällsomfattande tjänster ordna utdelning fem dagar i veckan genom ett upphandlingsförfarande. Bestämmelser om ordnande av upphandling finns i lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (1398/2016). Transport- och kommunikationsverket ska årligen granska näten för morgondistribution av tidningar till de delar som ändringar gjorts i dem samt vid behov fastställa de ovan avsedda områdena på nytt.

Undantag från den insamlings- och utdelningsskyldighet som föreskrivs i 1 mom. får göras, om insamling eller utdelning av post förhindras av orsaker som beror på adressaten, lag, trafikavbrott eller andra motsvarande oöverstigliga hinder som inte har kunnat beaktas vid postutdelningen.

Avsändare ska ha möjlighet att på ett insamlingsställe som ligger på ett rimligt avstånd från bostaden lämna in de brevörsändelser som ingår i de samhällsomfattande tjänsterna för att transporteras av postföretaget.

Postpaket ska delas ut inom skäligen tid med iakttagande av kvalitetsnormen enligt 19 §. Vid utdelning av försändelser som ska kvitteras och vid utdelning av postpaket kan ankomsttider användas.

18 §

Undantag från insamlings- och utdelningsfrekvensen

Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster har rätt att göra undantag från den insamlings- och utdelningsfrekvens som föreskrivs i 17 § om det är fråga om hushåll i svårtillgängliga skärgårds- eller ödemarksområden. Insamling och utdelning enligt 17 § ska för dessa hushåll ske åtminstone en gång i veckan. Undantaget får omfatta sammanlagt högst 1 000 hushåll i hela landet.

Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster ska årligen lämna Transport- och kommunikationsverket uppgift om antalet hushåll som avses i 1 mom. och var de är belägna. Transport- och kommunikationsverket ska vid behov avgöra vilka hushåll som får omfattas av det undantag som gjorts från insamlings- och utdelningsfrekvensen.

Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster ska utan dröjsmål underrätta den adressat som omfattas av undantaget när postpaket eller försändelser från en myndighet ankommer. Adressaten ska underrättas senast den tredje dagen från försändelsens ankomst, om adressaten är anträffbar per telefon, e-post eller på något annat sätt.

20 §

Säkerställande av språkliga rättigheter

Tillhandahållare av samhällsomfattande tjänster eller sådana företag som med stöd av avtal som ingåtts med en tillhandahållare av samhällsomfattande tjänster tillhandahåller kunderna dess tjänster ska i sin verksamhet

- 1) ge service på finska och svenska med iakttagande av vad som föreskrivs i språklagen, och
- 2) ge service på samiska med iakttagande av vad som föreskrivs i samiska språklagen.

Transport- och kommunikationsverket får ålägga ett annat postföretag än en tillhandahållare av samhällsomfattande tjänster en skyldighet enligt 1 mom. i sådana situationer där ingen skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster har ålagts.

22 §

Utvärdering av marknaden

Transport- och kommunikationsverket ska regelbundet utvärdera marknaden för brev- och paket tjänster. Utbudet av tjänster på olika håll i landet ska då utredas så att Transport- och kommunikationsverket kan bedöma behovet av att ålägga skyldigheter att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster. På basis av utvärderingen av marknaden ska Transport- och kommunikationsverket besluta om det för tryggande av de samhällsomfattande tjänsterna är behövligt att ålägga skyldigheter att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster.

Transport- och kommunikationsverket ska både genom en i denna paragraf avsedd utvärdering av marknaden och genom att följa marknaden mellan utvärderingarna följa tillhandahållandet av tjänster och de faktorer som enligt 23 § påverkar nödvändigheten att ålägga skyldigheter att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster.

23 §

Åläggande av skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster

Transport- och kommunikationsverket ska genom sitt beslut ålägga ett eller flera postföretag skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster, om bedömningen av marknaden visar det vara nödvändigt för tryggande av de samhällsomfattande tjänsterna. Beslutet ska grunda sig på principerna om öppenhet, proportionalitet och icke-diskriminering.

De samhällsomfattande tjänsterna ska anses vara tryggade, om

- 1) tjänster finns tillgängliga till alla delar för alla användare,
- 2) de tjänster som tillhandahålls är rimliga till sina priser och de tillhandahålls på rimliga och jämlika villkor, och
- 3) det på området finns sinsemellan konkurrerande företag som tillhandahåller motsvarande tjänster.

Transport- och kommunikationsverket ska vid åläggande av skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster fastställa

- 1) hurdana i 15 § avsedda tjänster postföretaget ska tillhandahålla, och
- 2) på vilket område tjänsterna ska tillhandahållas.

Genom beslut om skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster får olika postföretag inte åläggas samma skyldigheter. Genom beslut om skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster får inte heller åläggas överlappande skyldigheter med bestämmelserna i denna lag eller med bestämmelser som utfärdats med stöd av den eller med annan lagstiftning.

24 §

Förutsättningarna för åläggande av skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster

Transport- och kommunikationsverket kan ålägga ett postföretag en skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster.

Skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster ska åläggas det företag som har de bästa förutsättningarna för det.

Ett postföretag kan genom ett beslut av Transport- och kommunikationsverket åläggas en skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster också på andra områden än

det område som det i enlighet med 4 § har anmält till Transport- och kommunikationsverket eller åläggas att tillhandahålla också andra samhällsomfattande tjänster än de som företaget har tillhandahållit, om det med tanke på tryggheten av tillhandahållandet av samhällsomfattande tjänster är nödvändigt och åläggandet av skyldigheten inte är orimligt för postföretaget.

24 a §

Operatorer utsedda av Världspostkonventionen

Transport- och kommunikationsverket ålägger en tillhandahållare av samhällsomfattande tjänster eller ett annat postföretag en skyldighet att vara verksamt som en sådan utsedd operator som avses i Världspostkonventionen (FördrS 66/2015) och att iakttä avtalen i Världspostkonventionen.

25 §

Ändring av skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster

Transport- och kommunikationsverket kan ändra skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster på ansökan av den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster eller med dennes medgivande. För att en skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster ska kunna ändras på ansökan av tillhandahållaren, ska tillhandahållaren visa att det av en särskild orsak är nödvändigt.

Transport- och kommunikationsverket kan ändra skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster även annars, om det i de faktorer som legat som grund för beslutet sker väsentliga ändringar och ändringen av skyldigheten är nödvändig för tryggheten av de samhällsomfattande tjänsterna.

28 §

Användning av kostnadsredovisningssystem

Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster ska använda ett kostnadsredovisningssystem där det av de insamlade uppgifterna framgår om priserna för olika tjänster är rimliga och hur de förhåller sig till kostnaderna.

Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster får själv välja sitt kostnadsredovisningssystem. Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster ska upprätta en beskrivning av sitt kostnadsredovisningssystem för Transport- och kommunikationsverket av vilken framgår åtminstone huvudklasserna för kostnaderna och hur kostnaderna fördelas.

29 §

Fördelning av kostnaderna

I det kostnadsredovisningssystem som avses i 28 § ska den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster fördela kostnaderna så att

- 1) de kostnader som direkt kan hänföras till vissa tjänster eller produkter hänförs till de tjänsterna och produkterna,
- 2) de kostnader som inte direkt kan fördelas ska i första hand fördelas på basis av en direkt analys av deras ursprung eller, om detta inte är möjligt, på basis av påvisade samband med en annan kostnadsgrupp eller i förhållande till kostnader som kan hänföras till alla tjänster och produkter, och
- 3) de kostnader som inte kan hänföras i enlighet med punkt 1 och som behövs både för tillhandahållande av samhällsomfattande tjänster och för tillhandahållande av andra än

samhällsomfattande tjänster hänförs genom tillämpning av samma kostnadsfaktorer både för de samhällsomfattande tjänsterna och för andra tjänster.

Närmare bestämmelser om fördelning av kostnader i enlighet med principerna i 1 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om uppgifter som ska samlas in genom kostnadsredovisningssystemet samt om beskrivningen av kostnadsredovisningssystemet. Föreskrifterna kan gälla

- 1) de uppgifter som är nödvändiga för att påvisa sambandet mellan kostnadsredovisningssystemet och prissättningen,
- 2) innehållet i och formen av beskrivningen av kostnadsredovisningssystemet, samt
- 3) ingivande av beskrivningen av kostnadsredovisningssystemet till Transport- och kommunikationsverket.

30 §

Tillsynen över kostnadsredovisningssystemet

Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster ska välja en i revisionslagen (1141/2015) avsedd revisor för att granska kostnadsredovisningssystemet i samband med revisionen av företaget. Revisorn ska utarbeta en berättelse över granskningen. Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster ska ge in berättelsen till Transport- och kommunikationsverket före utgången av den augusti månad som följer på utgången av tillhandahållarens räkenskapsperiod.

Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter om vilka uppgifter och vilket material revisorns berättelse ska innehålla. Föreskrifterna kan gälla

- 1) allmänna uppgifter om det granskade företaget och sättet för granskning,
- 2) det material som varit föremål för granskningsskyldigheten,
- 3) kriterier genom vilka det kan konstateras om företagets verksamhet motsvarar de skyldigheter som det ålagts i fråga om kostnadsredovisningssystemet, samt
- 4) det material som ska bifogas revisorns berättelse.

Transport- och kommunikationsverket ska årligen publicera en berättelse om hur kostnadsredovisningssystemen iakttas i företagen.

31 §

Skyldighet att redogöra för prissättning samt kostnadsredovisning

Transport- och kommunikationsverket är inte när det utövar tillsyn över prissättningens lagenlighet skyldigt att i sin bedömning iaktta de principer som den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster har följt i sin kostnadsredovisning. Tillhandahållaren av de samhällsomfattande tjänsterna är skyldig att visa att det pris som den tar ut för en produkt uppfyller de krav som föreskrivs i denna lag.

33 §

Kostnadsersättning till den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster

Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster ska av statsmedel få ersättning för den del av nettokostnaderna för samhällsomfattande tjänster som för tillhandahållaren utgör en orimlig ekonomisk belastning med beaktande av

- 1) företagets storlek,
- 2) företagsverksamhetens natur,
- 3) omsättningen av den verksamhet som företaget bedriver, och
- 4) andra omständigheter som är jämförbara med dem som avses i 1–3 punkten.

Beslut om ersättning för de kostnader som avses i 1 mom. fattas av kommunikationsministeriet på basis av en nettokostnadsberäkning som utarbetats av Transport- och kommunikationsverket. De övriga postföretagen ska delta i kostnadsersättningarna till den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster. Bestämmelser om hur den ersättning som de övriga postföretagen ska betala bestäms samt om grunderna för den utfärdas särskilt genom lag.

34 §

Ansökan om ersättning och beräkning av nettokostnaderna för samhällsomfattande tjänster

Ansökan om ersättning för de kostnader som avses i 33 § ska göras hos kommunikationsministeriet. Ersättning betalas retroaktivt för högst ett år från det att yrkandet framställdes.

Kommunikationsministeriet ska begära att Transport- och kommunikationsverket beräknar nettokostnaderna för samhällsomfattande tjänster om en tillhandahållare av samhällsomfattande tjänster kräver det och lägger fram sannolika grunder för att tillhandahållandet av samhällsomfattande tjänster utgör en orimlig ekonomisk belastning för den.

Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster är skyldig att ge Transport- och kommunikationsverket de uppgifter som behövs för att beräkna nettokostnaderna. Transport- och kommunikationsverket är inte skyldigt att använda de uppgifter som den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster gett eller iakttat de principer som tillhandahållaren använt vid kostnadsberäkningen.

37 §

Postnummersystemet

Transport- och kommunikationsverket ska se till att det finns ett postnummersystem för skötseln av postverksamheten. Det allmänna postnummersystemet är bundet till geografiska områden. Dessutom kan till enskilda kunders bruk ges postnummer som inte är bundna till geografiska områden. Ett postnummer är ett kännetecken som består av fem siffror som placeras före adressortens namn.

Transport- och kommunikationsverket ålägger tillhandahållaren av samhällsomfattande tjänster eller ett annat postföretag en skyldighet att förvalta postnummersystemet.

Det postföretag som förvaltar postnummersystemet ska hålla de uppgifter som postnummersystemet innehåller offentligt framlagda. Uppgifterna ska fås avgiftsfritt i en användbar form så att de lätt kan laddas ner elektroniskt.

Information om ändringar i postnumren ska lämnas på ett effektivt sätt, senast två månader innan ändringen genomförs. Information om ändringen ska samtidigt lämnas i synnerhet till

- 1) de användare av posttjänster som ändringen gäller,
- 2) de kommuner som ändringen gäller,
- 3) de övriga postföretagen, och
- 4) förvaltaren av befolkningsdatasystemet, räddningsmyndigheterna samt Nödcentralsverket.

Den tidsfrist som föreskrivs i 4 mom. tillämpas inte på ändringar som gäller endast enskilda adressathushåll eller postnummer som getts till en enskild kund och som inte är bundet vid det allmänna geografiska postnummersystemet.

42 §

Kontroll av posttjänsternas kvalitet

Varje postföretag ska årligen publicera uppgifter om tjänsternas kvalitet, av vilka dessutom ska framgå antalet klagomål och hur de har behandlats. Den undersökning som mäter hur den i 19 § föreskrivna kvalitetsnormen uppfylls ska utföras av ett organ som är oberoende av den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster. Uppgifterna och undersökningen ska skickas till Transport- och kommunikationsverket för kännedom.

43 §

Utdelning

Brevförsändelser till småhus ska bäras ut till en postlåda som med beaktande av de lokala förhållandena är belägen på ett rimligt avstånd från adressatens adressplats. Brevförsändelser som delas ut till bostadslägenheter i höghus ska bäras ut till de enskilda höghusens fastighetsboxar eller till de enskilda lägenheternas brevinkast.

När beslut fattas om utdelningsstället kan avseende dessutom fästas vid lokala omständigheter eller adressatens personliga specialbehov som beror på ålder eller hälsotillstånd. Bland de personliga specialbehoven ska adressatens rörelsehinder eller minst 75 års ålder beaktas på det sätt som närmare anges i Transport- och kommunikationsverkets föreskrifter utfärdade med stöd av 48 §.

Ankomstavi får användas vid utdelning av försändelser som ska kvitteras och postpaketet samt vid utdelning av försändelser som på grund av sin storlek inte lämpar sig för utdelning. Postföretaget har rätt att på överlåtelsesdokumenten för brevörsändelser som ska kvitteras anteckna adressatens personbeteckning och den handling där personbeteckningen har kontrollerats.

Adressaten kan mot en rimlig avgift ingå avtal med postföretaget om arrangemang som avviker från bestämmelserna i denna paragraf.

43 a §

Returnering av försändelser som utdelats felaktigt

Ett postföretag ska i varje kommun inom dess verksamhetsområde som det anmält till Transport- och kommunikationsverket i enlighet med 4 § ordna en tjänst för returnering av försändelser som utdelats felaktigt.

44 §

Placering av postlådor

Placeringen av postlådor fastställs av den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster för brevtjänster eller, om ingen skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster har ålagts, av ett annat postföretag genom beslut av Transport- och kommunikationsverket. Vid fastställandet av placeringen ska kraven i 43 och 45 § och de föreskrifter som har meddelats med stöd av 48 § beaktas.

En part som är missnöjd med placeringen av en postlåda kan föra ärendet till kommunens byggnadstillsynsmyndighet för avgörande. Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster kan hos byggnadstillståndsmyndigheten begära ett avgörande i en meningsskiljaktighet som gäller placering av en postlåda, om adressaten inte placerar postlådan på det ställe som tillhandahållaren anger men inte bestrider ärendet.

Kommunens byggnadstillsynsmyndighet ska i sitt beslut beakta annan användning av stället i fråga, kraven för en ändamålsenlig postverksamhet samt kraven i 43 och 45 § och de föreskrifter som har meddelats med stöd av 48 §.

48 §

Transport- och kommunikationsverkets rätt att meddela föreskrifter

Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare föreskrifter

- 1) om placering av anordningar och mindre konstruktioner som behövs för mottagning och utdelning av brev försändelser, och
- 2) om hur lokala förhållanden eller adressatens personliga specialbehov som beror på minst 75 års ålder, rörelsehinder eller hälsotillstånd ska beaktas i postutdelningen.

54 §

Postföretagets skyldighet att befordra en försändelse till adressaten och behandling av obeställbara försändelser

Postföretag är skyldiga att befordra brev försändelser eller postpaket till den adress som finns antecknad på försändelsen.

Om adressuppgiften för en brev försändelse eller ett postpaket är bristfällig eller felaktig, ska postföretaget med hjälp av sitt adressregister och allmänt tillgängliga offentliga register sträva efter att utreda adressatens rätta adress. Om adressaten har ingått en adressförändring eller ett avtal om vidarebefordran som är i kraft, ska brev försändelser eller postpaket delas ut till den nya adressen, om inte postföretaget kommit överens om något annat med avsändaren. I fråga om brev försändelser eller postpaket som ingår i de samhällsomfattande tjänsterna kan det dock inte avtalas annat med avsändaren om adressutredning.

Postföretaget ska returnera brev försändelser eller postpaket till dess avsändare, om

- 1) adressatens adress inte kan utredas,
- 2) adressaten inte har velat ta emot försändelsen,
- 3) gällande avgift för försändelsen inte har betalats och adressaten inte har löst ut försändelsen trots att postföretaget erbjudit den för lösen, eller
- 4) det är fråga om en försändelse som postföretaget inte kan transportera vidare av någon annan orsak som inte är beroende av det.

Om en försändelse som avses i 3 mom. inte kan returneras till avsändaren av någon orsak som inte beror på postföretaget, ska det behandlas som obeställbart. Postföretag ska omedelbart sända obeställbara brev försändelser till Transport- och kommunikationsverket för behandling.

Bestämmelserna i 2–4 mom. tillämpas inte på adresserad direktreklam.

Postföretagen får ta ut en avgift för ny befordran och returnering av paket samt för försändelser som ska återställas enligt bestämmelserna om distansförsäljning i 6 kap. i konsumentskyddslagen.

55 §

Postföretags rätt att öppna slutna försändelser

Ett postföretag har inte rätt att öppna ett slutet brev.

Ett postföretag har rätt att öppna ett postpaket, om

- 1) försändelsen är skadad och det är nödvändigt att öppna den för att skydda innehållet eller konstatera dess skick,
- 2) det är skäl att misstänka att försändelsen kan orsaka fara för hälsa eller egendom, eller
- 3) det är fråga om ett i 56 § avsett obeställbart postpaket som måste öppnas för försäljning eller förstöring.

Ett postpaket får i närvaro av en annan person, öppnas av en person som Transport- och kommunikationsverket har bemyndigat för denna uppgift. Innehållet i ett öppnat postpa-

ket får inte granskas mera än vad som behövs med beaktande av orsaken till att det öppnas. På ett öppnat postpaket ska göras anteckningar som bestäms av Transport- och kommunikationsverket. Över öppnandet ska upprättas ett protokoll som ska undertecknas av dem som har deltagit i öppnandet och som ska sändas till Transport- och kommunikationsverket. På personer som är anställda hos ett postföretag tillämpas bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när de utför uppgifter som nämns i denna paragraf.

Om ett postpaket som avses i 2 mom. 3 punkten innehåller ett förtroligt meddelande ska det befordras till adressaten eller, om adressaten inte framgår av försändelsen, till Transport- och kommunikationsverket för behandling.

57 §

Behandling av obeställbara försändelser vid Transport- och kommunikationsverket

Transport- och kommunikationsverket ska sträva efter att reda ut adressuppgifterna på adressaten eller avsändaren till en obeställbar postförsändelse som ett postföretag har sänt till verket i enlighet med 54 § 4 mom. Förfarandet för obeställbara försändelser tillämpas endast för att utreda avsändarens uppgifter, om det är fråga om en i 54 § 3 mom. 3 punkten avsedd försändelse.

Den som tillhandahåller samhällsomfattande tjänster ska ge Transport- och kommunikationsverket gratis tillgång till sitt adressregister för att reda ut adressuppgifterna på adressater eller avsändare.

Transport- och kommunikationsverket har vid behandlingen av obeställbara försändelser rätt att öppna ett slutet brev, om

- 1) det är nödvändigt för att reda ut adressatens adress så att försändelsen ska kunna frambefordras eller avsändarens adress för att försändelsen ska kunna returneras,
- 2) det är uppenbart att försändelsen kan orsaka fara för hälsa eller egendom, eller
- 3) det är uppenbart att innehållet i försändelsen av säkerhetsskäl hindrar försändelsen från att bli transporterad vidare.

Vid Transport- och kommunikationsverket får den som behandlar obeställbara försändelser öppna en postförsändelse endast i närvaro av en annan person. Innehållet i en öppnad postförsändelse får inte granskas mera än vad som behövs med beaktande av orsaken till att den öppnas. På en öppnad försändelses omslag eller i en särskild bilaga som följer med försändelsen ska antecknas orsaken till att försändelsen har öppnats, tid och plats för öppnandet samt den bestämmelse som öppnandet grundat sig på. Anteckningen ska undertecknas av dem som verkställt öppnandet. Över öppnandet ska också upprättas ett protokoll som avses i 55 §.

58 §

Returnering av försändelser från Transport- och kommunikationsverket till postföretag

Om en öppnad försändelse innehåller uppgifter som gör det möjligt för Transport- och kommunikationsverket att reda ut adressatens eller avsändarens adressuppgifter, ska Transport- och kommunikationsverket returnera försändelsen jämte anteckningarna om öppnandet till postföretaget. För säkerställandet av förtroligheten ska försändelsen returneras sluten.

Postföretaget ska befordra den av Transport- och kommunikationsverket returnerade försändelsen tillsammans med anteckningar om öppnandet till adressaten eller avsändaren, om deras adressuppgifter går att reda ut på basis av uppgifterna i försändelsen.

59 §

Behandling av öppnade försändelser vid Transport- och kommunikationsverket

Om det i en öppnad postförsändelse inte finns uppgifter som gör det möjligt att befordra försändelsen till adressaten eller returnera den till avsändaren, ska Transport- och kommunikationsverket förvara försändelsen i sex månader. Förvaringstiden räknas från den dag då försändelsen öppnades.

Om adressaten eller avsändaren av en obeställbar försändelse inte har kunnat redas ut inom förvaringstiden på sex månader, ska försändelsen förstöras på lämpligt sätt och så att förtroligheten tryggas. Om försändelsen innehåller annat än ett meddelande som är avsett att vara personligt, kan det övriga innehållet säljas på lämpligt sätt.

Medel som influtit vid försäljning av innehållet i en försändelse ska redovisas till Transport- och kommunikationsverket minskade med kostnaderna för försäljningen. Också pengar som finns i en försändelse ska redovisas till Transport- och kommunikationsverket. Transport- och kommunikationsverket får också överlåta innehållet i försändelserna till allmännyttiga ändamål.

Transport- och kommunikationsverket ska från en i 57 § 2 mom. 3 punkten avsedd försändelse avlägsna innehåll som av säkerhetsskäl hindrar vidarebefordran av försändelsen. Avlägsnat innehåll får säljas, förstöras eller överlåtas på ett sätt som avses i 2 och 3 mom. i denna paragraf dock utan att den tidsfrist som anges i 1 mom. iaktas. Transport- och kommunikationsverket ska befordra försändelsen till postföretaget för vidarebefordran. Transport- och kommunikationsverket ska på försändelsen göra anteckningar om öppnande och avlägsnande av innehåll.

En försändelse får förstöras utan iakttagande av den i 1 mom. nämnda tiden, om det är fråga om

- 1) en försändelse vars innehåll uppenbart har förskämts,
- 2) en försändelse vars innehåll kan orsaka fara för hälsa eller egendom, eller
- 3) en försändelse som det av någon annan orsak är uppenbart onödigt att förvara.

60 §

Tjänsteansvar

Bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar ska också tillämpas på en person som står i ett annat anställningsförhållande än tjänsteförhållande eller motsvarande anställningsförhållande till Transport- och kommunikationsverket då han eller hon behandlar obeställbara försändelser.

61 §

Undantag från offentligheten för myndighetshandlingar samt tystnadsplikt

De postförsändelser och handlingar i dem som Transport- och kommunikationsverket har i sin besittning och som verket fått när det skött sitt uppdrag enligt detta kapitel, är sekretessbelagda.

Anställda vid Transport- och kommunikationsverket får inte röja sådan information om postförsändelser eller deras innehåll som de fått när de skött uppgifter enligt detta kapitel. I fråga om tystnadsplikt, förbud mot utnyttjande samt brott mot tystnadsplikten föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

Trots vad som föreskrivs i denna paragraf får Transport- och kommunikationsverket till ett postföretag lämna ut uppgifter ur protokoll över öppnande av postförsändelser, om detta behövs för att utreda adressuppgifterna på en adressat eller en avsändare av en försändelse.

65 §

Närmare bestämmelser om beredskap

Närmare bestämmelser om postföretagens beredskapsskyldighet enligt 64 § får utfärdas genom förordning av statsrådet. Bestämmelserna kan gälla ordnande av behövlig postverksamhet för att säkerställa ledandet av samhället eller samhällets säkerhet eller för att säkerställa näringslivets funktionsförmåga.

Transport- och kommunikationsverket får meddela närmare tekniska föreskrifter om postföretags beredskapsskyldighet. Föreskrifterna kan gälla

- 1) posttjänsternas tekniska egenskaper,
- 2) handlingar som hänför sig till tryggnad av postföretagens funktion och tjänster under undantagsförhållanden,
- 3) tekniska åtgärder för att minimera störningar, samt
- 4) andra jämförbara tekniska frågor.

67 §

Allmän styrning, utveckling och tillsyn

Den allmänna styrningen och utvecklandet av postverksamheten ankommer på kommunikationsministeriet.

Transport- och kommunikationsverket ska utöva tillsyn över att denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som har utfärdats med stöd av den iakttas. Transport- och kommunikationsverket ska varje år publicera en berättelse över hur de kvalitetsnormer som anges i 19 § har iakttagits.

Kommunikationsministeriet och Transport- och kommunikationsverket ska vid skötseln av uppgifter enligt denna lag vid behov samarbeta med konkurrensmyndigheterna och konsumentmyndigheterna.

67 a §

Behandling av tillsynsärenden vid Transport- och kommunikationsverket

Transport- och kommunikationsverket kan ta upp ärenden till prövning på en parts begäran eller på eget initiativ.

Transport- och kommunikationsverket kan ställa sina tillsynsuppgifter enligt denna lag i viktighetsordning. Transport- och kommunikationsverket får lämna ett ärende utan prövning, om

- 1) det är sannolikt att det inte är fråga om verksamhet som strider mot denna lag eller bestämmelser som utfärdats med stöd av den,
- 2) ärendet trots en misstanke om fel eller försummelse endast har en ringa betydelse med tanke på postmarknadens funktion, posttjänsternas tillförlitlighet eller tryggnaden av en störningsfri postmarknad och med tanke på intressena hos de som använder tjänsterna, eller
- 3) en begäran om åtgärder är uppenbart ogrundad.

Transport- och kommunikationsverket ska utan dröjsmål fatta beslut om att i enlighet med 2 mom. inte ta upp ett ärende till prövning.

68 §

Tillsynsavgift för postverksamhet

Postföretagen ska betala en årlig tillsynsavgift för postverksamhet till Transport- och kommunikationsverket. Det sammanlagda beloppet av de tillsynsavgifter som tas ut hos

postföretagen motsvarar de totala kostnader som Transport- och kommunikationsverket orsakas av skötseln av sådana uppgifter enligt denna lag som gäller postföretag.

69 §

Storleken på tillsynsavgiften för postverksamhet

Tillsynsavgiften för postverksamhet utgör 0,29 procent av omsättningen för den anmälningspliktiga postverksamhet enligt 4 § som ett postföretag bedrivit i Finland under den räkenskapsperiod som löpt ut två år innan tillsynsavgiften tas ut, dock minst 2000 euro.

Den tillsynsavgift för postverksamhet som tas ut hos ett nytt postföretag är 1000 euro under det första verksamhetsåret och 5000 euro under det andra verksamhetsåret. Avgiften för det tredje året och de därpå följande åren bestäms på det sätt som föreskrivs i 1 mom.

Om räkenskapsperioden avviker från kalenderåret, omvandlas omsättningen att motsvara omsättningen för ett år genom att den multipliceras med talet 12 och divideras med antalet månader i räkenskapsperioden.

Om den i 1 mom. avsedda postverksamheten helt och hållet upphör under en faktureringsperiod, ska Transport- och kommunikationsverket bestämma avgiftens storlek för den tid enligt 1 mom. under vilken postverksamhet bedrivits. Om den i 1 mom. avsedda postverksamheten under tiden mellan utgången av den avgiftsgrundande räkenskapsperioden och avgiftens förfallodag har överlåtits till ett annat företag, ska Transport- och kommunikationsverket bestämma hur stor avgiften ska vara för det företag som bedriver verksamheten på avgiftens förfallodag, med beaktande av den fastställda omsättningen för den överlåtna postverksamheten enligt 1 mom. under den räkenskapsperiod som ligger till grund för avgiften.

Om det under tiden mellan utgången av den avgiftsgrundande räkenskapsperioden och avgiftens förfallodag har inträffat förändringar i företagets koncernförhållanden, bestäms avgiftens storlek utgående från vilken företagets andel har varit av den avgiftsgrundande räkenskapsperiodens omsättning för den i 1 mom. avsedda postverksamheten.

En avgift som tagits ut återbetalas inte även om företaget upphör med den postverksamhet som avses i 1 mom.

70 §

Omsättningen i en koncern som grund för bestämmande av avgiften

Om ett postföretag ingår i en i 1 kap. 6 § i bokföringslagen (1336/1997) avsedd koncern, är grunden för postföretagets avgift företagets andel av den gemensamma omsättningen för den postverksamhet som de avgiftsskyldiga postföretagen i samma koncern bedriver i Finland, minskad med företagets inbördes omsättning av denna verksamhet. Avgiften bestäms på samma sätt också i sådana fall då moderbolaget inte är finskt.

Genom förordning av kommunikationsministeriet får närmare bestämmelser utfärdas om hur de uppgifter som behövs för bestämmande av avgiften ska anmälas till Transport- och kommunikationsverket.

71 §

Bestämmande och uttagande av tillsynsavgift för postverksamhet

Tillsynsavgiften för postverksamhet tas ut årligen i fyra poster. Tillsynsavgiften för postverksamhet påförs av Transport- och kommunikationsverket. Närmare bestämmelser om verkställigheten av avgiften får utfärdas genom förordning av kommunikationsministeriet.

För bestämmande av avgiften har Transport- och kommunikationsverket rätt att av ett postföretag få uppgifter om omsättningen för den i 69 § avsedda postverksamhet som bedrivits av företaget i Finland under den räkenskapsperiod som löpt ut två år före det år avgiften tas ut. De postföretag som ingår i en koncern ska dessutom lämna Transport- och kommunikationsverket en utredning om vilka poster i koncernföretagens inbördes postverksamhet som i enlighet med 70 § 1 mom. har dragits av från postverksamhetens omsättning. Postföretaget ska ge in uppgifterna till Transport- och kommunikationsverket inom en månad efter det att bokslutet har fastställts. En kopia av det fastställda bokslutet och koncernbokslutet ska ges in som bilaga.

Bestämmelser om tillsynsavgiftens direkta utsökbarhet utan utsökningsgrund finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007). Om tillsynsavgiften för postverksamhet inte betalas senast på förfallodagen, tas på det obetalda beloppet ut en årlig dröjsmålsränta enligt den räntefot som avses i 4 § i räntelagen (633/1982). I stället för dröjsmålsränta kan myndigheten ta ut en dröjsmålsavgift på fem euro, om dröjsmålsräntan skulle understiga detta belopp.

72 §

Skyldighet att lämna uppgifter

Trots vad som någon annanstans i lag föreskrivs om sekretess för handlingar är postföretagen skyldiga att samla in och överlämna till kommunikationsministeriet och Transport- och kommunikationsverket sådana uppgifter om sin ekonomi och verksamhet enligt denna lag som dessa myndigheter behöver för att sköta uppgifter som avses i denna lag eller för att upprätta statistik som hänför sig till dessa uppgifter. Uppgifterna ska överlämnas gratis, utan obefogat dröjsmål och i den form som myndigheten begär.

Den skyldighet att samla in och överlämna uppgifter som avses i 1 mom. gäller också andra företag som i sin besittning har information som är nödvändig och av betydelse för postverksamhet eller de myndighetsuppgifter som avses i denna lag.

Kommunikationsministeriet och Transport- och kommunikationsverket ska uppge användningsändamålet för uppgifterna samt motivera begäran om överlämnande av uppgifter.

Transport- och kommunikationsverket ska överlämna i 1 mom. avsedda uppgifter som fåtts vid utförandet av i denna lag föreskrivna uppgifter till kommunikationsministeriet på ministeriets begäran. Transport- och kommunikationsverket ska utan dröjsmål underrätta den som de överlämnade uppgifterna gäller om överlämnandet.

73 §

Användning av handlingar från utländska myndigheter

Kommunikationsministeriet eller Transport- och kommunikationsverket får använda sekretessbelagda handlingar som det tagit emot av utländska myndigheter endast för det ändamål för vilket de har getts.

74 §

Utlämnande av uppgifter till Europeiska kommissionen eller till en annan EES-stat

Kommunikationsministeriet och Transport- och kommunikationsverket är skyldiga att på begäran av Europeiska kommissionen och tillsynsmyndigheten i en annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet överlämna uppgifter som behövs för tillsynen av den inre marknaden för posttjänster.

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet har kommunikationsministeriet och Transport- och kommunikationsverket rätt att överlämna

sekretessbelagda handlingar till samt röja sekretessbelagda uppgifter för Europeiska kommissionen och tillsynsmyndigheten i en annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om det är nödvändigt för tillsynen av den inre marknaden för posttjänster.

75 §

Tvångsmedel

Om ett postföretag eller en annan sådan sammanslutning som bestämmelserna i denna lag berör bryter mot denna lag eller mot bestämmelser eller föreskrifter som utfärdats med stöd av den, kan Transport- och kommunikationsverket ålägga företaget eller sammanslutningen att rätta sitt fel eller sin försummelse.

Transport- och kommunikationsverket kan förena ett beslut som avses i 1 mom. med vite eller med hot om att verksamheten helt eller delvis avbryts eller att den försummade åtgärden vidtas på den försumliges bekostnad så som föreskrivs i viteslagen (1113/1990).

Kostnaderna för en åtgärd som vidtagits på den försumliges bekostnad betalas i förskott av statens medel. Kostnaderna är direkt utsökbara. Bestämmelser om indrivningen av dem finns i lagen om verkställighet av skatter och avgifter.

76 §

Olovligt bedrivande av postverksamhet

Den som bedriver postverksamhet utan att ha gjort en i 4 § avsedd anmälan till Transport- och kommunikationsverket ska, om inte strängare straff för gärningen föreskrivs någon annanstans i lag, för olovligt bedrivande av postverksamhet dömas till böter.

Till straff döms inte om förseelsen är ringa.

79 §

Avgörande av meningsskiljaktigheter

Om ett postföretag eller en person vars rättighet, intresse eller skyldighet saken gäller anser att någon handlar i strid med denna lag eller med bestämmelser som utfärdats med stöd av den, får företaget eller personen i fråga föra ärendet till Transport- och kommunikationsverket för avgörande. Transport- och kommunikationsverket ska fatta beslut i ärendet inom fyra månader från det att ärendet har anhängiggjorts. Tidsfristen gäller inte exceptionellt omfattande ärenden och inte heller sådant som annars har skett under exceptionella förhållanden. Transport- och kommunikationsverket kan också på eget initiativ ta upp ärenden för avgörande.

Den som önskar få ett beslut av Transport- och kommunikationsverket i fråga om en omständighet som gäller honom eller henne själv ska ges information om hur begäran om beslut görs.

Transport- och kommunikationsverkets beslutanderätt omfattar inte frågor som gäller avtalsförhållanden mellan postföretag och kunder eller ersättningsansvaret.

80 §

Ändringssökande

Beslut av kommunikationsministeriet, Transport- och kommunikationsverket och kommunens byggnadstillsynsmyndighet får överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Förvaltningsdomstolens beslut i ett ärende som gäller åläggande och ändring av skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster får överklagas genom besvär på det

sätt som anges i förvaltningsprocesslagen. Över andra beslut av förvaltningsdomstolen får besvär anföras endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Ett beslut av kommunikationsministeriet och Transport- och kommunikationsverket ska iaktas oberoende av ändringssökande, om inte besvärmyndigheten beslutar något annat.

Transport- och kommunikationsverket har rätt att anföras besvär över ett i 2 mom. avsett beslut av förvaltningsdomstolen genom vilket förvaltningsdomstolen har upphävt eller ändrat ett beslut av Transport- och kommunikationsverket.

81 §

Handräckning

Kommunikationsministeriet och Transport- och kommunikationsverket har rätt att få handräckning av polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet för verkställandet av denna lag och de bestämmelser och föreskrifter som utfärdats med stöd av den.

82 §

Frimärksutgivning och användning av andra portomärken

Kommunikationsministeriet kan på ansökan bevilja postföretag rätt att utge internationellt godkända eller i Finland godkända frimärken. Rätten att utge frimärken gäller tills vidare.

Transport- och kommunikationsverket kan vid behov meddela föreskrifter om formen på portomärken som motsvarar frimärken och om deras placering på brev försändelser samt om annan användning av dem.

84 §

Övergångsbestämmelse

En koncession för postverksamhet som är i kraft vid ikraftträdandet av denna lag gäller tills en ny koncession har beviljats med stöd av denna lag. Koncessionen gäller dock högst till utgången av koncessionsperioden. Om villkoren i koncessionen strider mot bestämmelserna i denna lag, ska bestämmelserna i denna lag iaktas.

Ansökningar om koncession som är anhängiga när denna lag träder i kraft behandlas enligt bestämmelserna i denna lag.

Skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster som är i kraft vid ikraftträdandet av denna lag gäller till dess att Transport- och kommunikationsverket meddelar ett beslut genom vilket en ny skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster åläggs eller genom vilket en skyldighet inte alls åläggs eller åläggs endast delvis. Innehållet i skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster bestäms enligt 3 kap. efter denna lags ikraftträdande med beaktande av vad som föreskrivs i 10 mom.

Transport- och kommunikationsverket ska första gången göra en i 22 § avsedd utvärdering av marknaden så att den är tillgänglig senast ett år efter lagens ikraftträdande.

Vad som i 38 § bestäms om adressregister tillämpas även på de uppgifter som finns i postföretagets register vid lagens ikraftträdande.

Ett postföretag som vid denna lags ikraftträdande har rätt att ge ut frimärken får fortsätta att ge ut frimärken under sin koncessionsperiod.

På avtal som gällde vid denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Om en försändelse har lämnats till ett postföretag för transport före denna lags ikraftträdande, ska på postföretagets ansvar tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

997/2018

Bestämmelserna i denna lag om behandling av obeställbara försändelser tillämpas också på sådana försändelser som lämnats för befordran före ikraftträdandet av denna lag och som postföretaget inte medan lagen om posttjänster var i kraft har kunnat sända till Transport- och kommunikationsverket eller sälja eller förstöra. Transport- och kommunikationsverket har rätt att förstöra dessa försändelser utan att öppna dem eller sälja deras innehåll utan att iaktta den tidsfrist som föreskrivs i 59 § 1 mom.

Vad som i 56 § 6 mom. bestäms om varor som transporterats i postnätet och som inte längre går att koppla ihop med någon postförsändelse tillämpas också på en sådan i bestämmelsen avsedd vara som var i postföretagets besittning vid lagens ikraftträdande.

Den i 16 § föreskrivna skyldigheten att sörja för verksamhetsställenas tillgänglighet tillämpas från och med sex månader från det att denna lag trädde i kraft.

Bestämmelser om ikraftträdandet av denna lag utfärdas genom en särskild lag.

Helsingfors den 23 november 2018

Republikens President

Sauli Niinistö

Kommunikationsminister Anne Berner